

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Sosionomi AMK / kasvatus ja perhetyö

Essi Kääriä

LEIRITYÖ NUORISOTYÖN MENETELMÄNÄ – LEIRIMALLI KOUVOLAN
KAUPUNGILLE

Opinnäytetyö 2012

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kääriä Essi	Leirityö nuorisotyön menetelmänä - Leirimalli Kouvolan kaupungille
Opinnäytetyö	38 sivua + 3 liitesivua
Työn ohjaaja	Johanna Jussila
Toimeksiantaja	Kouvolan kaupunki
Maaliskuu 2012	
Avainsanat	leirityö, leirimalli, leiriläinen

Tämä opinnäytetyö tuo kirjalliseen muotoon Kouvolan kaupungin perusnuorisotyöhön kehitetyn leirityön mallin. Leirimalli ja sen eri osa-alueisiin liittyvät tiedot ja kokemukset saatetaan kirjalliseen muotoon mallintamisen ja siihen liittyvien osien kuvaamisen kautta.

Leirityö on laaja käsite, joten tässä opinnäytetyössä keskitytään tekemään ohjenuora, suuntaa antava pohja leirityön suunnitteluun ja toteutukseen. Leirimalli antaa yleisluonnollisen katsauksen leirityöhön sekä siihen liittyvään teoriatietoon, sen kasvatuksellisuuteen sekä elämyksellisyyteen. Leirityön kasvatuksellinen sekä elämyksellinen näkökulma on tiedostettu ja otettu osaksi leirityötä, joten niitä kumpaakin käsitettä avataan teoriaosuudessani.

Opinnäytetyön aineisto koostuu osallistuvasta havainnoinnista leirityössä yleensä, osallistumisista leirityön seminaareihin, sähköpostikyselystä sekä teoreettisesta aineistosta. Opinnäytetyön tuloksena luodaan pohja leirityölle, käyttäen sekä kyselyn vastauksia perusnuorisotyöstä sekä muiden leirityötä järjestävien tahojen leirikäytännöistä. Kysely oli nuorisotyöntekijöille tehty sähköpostikysely, jonka kysymykset ovat tehtyleiriseminaarin pohjalta. Leirimalli luodaan leirityöntekijöiden työn helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi. Leirimalli antaa yhden näkökulman, jossa työprosessi on puettu kirjalliseen muotoon.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Sosionomi AMK

Kääriä Essi

Camp work methods in youth work – Camp model for the city of Kouvola

Bachelor's Thesis

38 pages + 3 pages of appendices

Supervisor

Johanna Jussila, Lecturer

Commissioned by

City of Kouvola

March 2012

Keywords

camp work, camp model, camper

The aim of this study was to bring the model in the camp work that was developed for basic youth work in Kouvola into the written form. The camp model and its various aspects related to information and experiments will be in written form through modeling and descriptions.

Camp work is a broad term so this study will focus on making the guiding principle for illustrative purposes concerning planning and execution. The camp model provides a general view of the camp work as well as the-theory of knowledge, upbringing and enjoyable experience. The educational and experiential point of view is acknowledged and incorporated into the camp work so the theoretical part of each concept is opened.

The material consists of-observations on camp work in general, participation in the camp work seminars and e-mail questionnaires as well as-theoretical parts. As a result of this study, the foundation for the camp work is created by using a questionnaire as well as answers to the basic youth work, and other work in organizing the camp practices. The survey was the youth workers on an e-mail survey, which questions have been camping on the basis of the seminar. The camp model is created for easing the camp employees' work and to accelerate it. The camp model provides a one-man point of view where the work process is dressed in a written form.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	6
2 NUORISOTYÖ	7
3 LEIRITYÖ NUORISOTYÖN TYÖMUOTONA	8
3.1 Leirityön historia Suomessa	8
3.2 Leirityö käsitteenä	10
3.3 Elämyspedagogiikka leirityön pohjana	10
3.4 Kouvola toimintaympäristönä	12
4 LEIRILÄINEN	13
4.1 6 –12-vuotiaan leiriläisen kehitys	13
4.1.1 Psyykinen kehitys	13
4.1.2 Fyysinen ja seksuaalinen kehitys	14
4.1.3 Sosiaalinen kehitys	15
4.2 13– 17-vuotiaan leiriläisen kehitys	16
4.2.1 Psyykinen kehitys	17
4.2.2 Fyysinen ja seksuaalinen kehitys	18
4.2.3 Sosiaalinen kehitys	19
5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	20
5.1 Kehittämistyön tarkoitus ja tavoite	20
5.2 Opinnäytetyön toteutus	21
5.3 Aineiston analyysi	23
6 LEIRITYÖN MALLI	24
6.1 Leirin suunnittelu	24
6.2 Markkinointi ja ilmoittautuminen	25
6.3 Leirikirje	26
6.4 Leiri alkaa	26
6.5 Yhteiset pelisäännöt	27
6.6 Ohjelman sisältö ja suunnittelu	28

6.7	Leiriläisten yhdessä toimiminen	29
6.8	Työntekijöiden työnjako	30
6.9	Leiri loppuu	31
7	POHDINTA	32
	LÄHTEET	35
	Liite 1. Kyselypohja Kouvolan kaupungin leirityöntekijöille	39

1 JOHDANTO

Nuorisotyö elää jatkuvassa muutoksessa. Median käytön lisääntyminen luo nuorisotyöhön uusia haasteita. Kunnan nuorisotyön tulisi päästä sinne missä nuoret ovat, heidän omalle alueelleen. Nuorisotoimi on toimija kunnan organisaatiossa ja jolla on mahdollisuus reagoida nuorten toiveisiin. Jos nuorisotyö pystyy auttamaan nuorta rakentamaan vahvaa itsetuntoa, se onnistuu tehtävässään. Yksi osa perusnuorisotyötä on leirityö. Leiritoimintaa tarjoavat monet tahot: erityisesti kaupungit, seurakunnat ja partiot. Leiri luo mahdollisuudet päästä toimimaan saman ikäisten kanssa ja oppimaan yhdessä elämän perusasioita kuten ryhmässä toimimista, joka on olennainen osa kaikkea nuorisotyötä.

Nuorisotyö tarjoaa tilaisuuden inhimilliseen kasvuun ja innostaviin oppimiskokemuksiin sekä kehittää henkilökohtaisia valmiuksia (Nieminen 2007, 24). Leirien perustarkoitus on kehittää leiriläisen taitoja elämän eri osa-alueilla yhdessä muiden ikätoverien kanssa. Leirit tarjoavat elämyksiä ja vapaa-ajan toimintaa sekä mahdollisuuden opetella monia käytännön asioita. Ympäristö tarjoaa turvallisen ympäristön mielekkääseen vapaa-ajan toimintaan. Leiri sosiaalistaa lasta ja opettaa tätä yhteisöllisyyteen. Leirillä kohdataan aikuinen erilaisessa ympäristössä, jossa aikuista on mahdollista lähestyä vapaassa ympäristössä. Leiri on omanlaisensa yhteiskunta, jossa on omat säännöt ja toimintatavat. (Ketola 2002, 30 – 38.)

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on pohtia kouluikäisten parissa tehtävää leirityötä ja antaa väline kouluikäisten leiritoimintaan. Sen tarkoitus on myös haastaa työntekijöitä keskustelemaan kouluikäisten leiritoiminnan kehittämistä ja hiljaisen tiedon kirjaamisesta. Leirimalli on apuväline leirien suunnittelussa ja toteutuksessa. Leirimalli rakentuu Kouvolan kaupungin leirityöntekijöille tehdystä kyselystä, muiden leirityötä järjestävien tahojen dokumenteista sekä omista kokemuksistani leiriläisenä sekä leirityöntekijänä.

Opinnäytetyö on suunnattu Kouvolan kaupungin leirityöntekijöille. Opinnäytetyön työnantajaosapuoli on Kouvolan kaupungin nuorisopalvelut. Nuorisopalvelut järjestävät kesäisin useita leirejä kesäkuun alusta elokuun loppuun. Myös muina vuoden aikoina on leirejä, mutta pääasiassa ne keskittyvät kesäkuukausille. Leireille osallistuvat ovat iältään 7 – 16-vuotiaita, ja työntekijöitä leireillä on niin kaupungin omia työntekijöitä kuin kesäsijaisiakin. Tässä opinnäytetyössä tuodaan esille leirityön merkitystä

lapsen ja nuoren elämässä sekä kuinka hyvää leiritoimintaa tulisi järjestää. Leirityötä on toteutettu jo vuosia, mutta varsinaista mallia sen toteuttamiseen ei ole. Tämän opinnäytetyön tarkoitus on antaa ohjenuora, pohja leirityön järjestämiseen. Leirimalli on tärkeä, jotta yhteinen ajatus läpi leirin suunnittelun ja toteutuksen säilyisi.

2 NUORISOTYÖ

Nuorisotyölle on esitetty kolme ehtoa: työn tulee olla kasvattavaa, varjelevaa ja pelastavaa. Nuorisotyö ei saa olla pelkkien huvitusten tarjoamista nuorille, vaan tarkoituksena on kasvattaa nuoria tasapainoisiksi aikuisiksi, jotka kykenisivät ottamaan vastuun itsestään ja muista. (Nieminen 1995, 105.)

Nuorisotyön palveluja voidaan tuottaa alueellisesti kuntien yhteistyönä. Kunnan nuorisotyöhön kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus ja toimitilat, sekä tieto ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki. Kunnan nuorisotyöhön kuuluu myös liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä muut tarvittavat toimintamuodot. (Nuorisolaki 27.1.2006/72, 7§.) Perusnuorisotyö on kuntien perustehtäviä, joka sisältää kaikille nuorille tarjottua tiedotusta ja neuvontaa, nuorten osallisuus- ja vaikutusmahdollisuuksien edistämistä sekä nuorisotoiminnan ylläpidon ja ohjauksen. Perusnuorisotyöhön kuuluu myös nuorten illanviettoja, harrastus- ja kerhotoimintaa sekä kausittaisten leirien ja kurssien järjestäminen. (Cederlöf 2004, 51.)

Kunnallisen nuorisotyön perusta ei nojaa kuitenkaan ainoastaan nuorisolakiin, vaan se voidaan johtaa niin Suomen perustuslakiin kuin kuntalakiin. Perustuslain 11.6.1999/731, 16 §:ssä säädetään sivistyksellisistä oikeuksista, joihin katsotaan kuuluvan myös nuorisotyön edellytykset. Kuntalain ensimmäisen pykälän mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia. Nuorisotyö on yksi keino kunnan nuorten asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen. (Aaltonen 2009, 66 - 67.)

Nuorisotyössä oma persoona on tärkeä työkalu, joten eettinen pohdinta on olennaista. Nuorisotyöhön kuuluu myös eettisen pohdinnan jakaminen nuorten kanssa. Nuoruusiikään kuuluvat monesti vahvat mielipiteet ja toisaalta halu vaikuttaa asioihin. Nuorisotyöntekijät ovat kasvattajia, joten eettinen kasvatus on osa työn sisältöä. Sillä tarkoite-

taan arvojen ja normien siirtämistä ja rationaalisen pohdinnan tukemista. Eettinen kasvatus tukee ihmisen luontaisen kehitysprosessin edistymistä. Se esimerkiksi auttaa nuorta selkiyttämään omia arvojaan. Tärkeää on nuorten autonomian tukeminen, vaikka kasvatus tapahtuu vuorovaikutuksessa kasvattajan kanssa. Erityisesti nuorisotyössä leiriläisten autonomian tukeminen on erittäin tärkeää, ollaanhan siellä poissa omasta kotipiiristä. Käytös muita kohtaan ja oman itsensä hallinta on leirillä tärkeää. Leirille osallistuvien täytyy kyetä ylläpitämään tiettyjä toimintojaan ilman että siitä täytyy kokoajan mainita.

Eettisellä kasvatuksella tarkoitetaan myös tapakasvatusta, hyveiden juurruttamista, ajattelun ja moraalisten perustelutaitojen kehittymistä ja tunneherkkyyden vaalimista. Se on persoonallis-sosiaalista kasvattamista eli sosiaalisten taitojen ja tunne-elämän kehittämistä. (Kallio 2004, 15 - 22.) Asiakastilanteissa työntekijän eettisen pohdinnan valmius ja kyky toteutukseen parantaa palvelun laatua. Toisaalta se voi monimutkaistaa asioita. Yksinkertaiset toiminta-tavat ilman pohdintoja sopivat toisiin tilanteisiin, mutta mitä enemmän asioissa on vaihtoehtoja ja erilaisia seuraamuksia, sitä tärkeämmäksi nousee myös eettinen pohdinta. Leirityössä valintoja ja seuraamuksia on erityisen paljon, ja joitakin leiriläisiä saattaa hämmästyttää leirille osallistumisen vaativuus. Nuorisotyö on vastavoima niille yhteiskunnan piirteille, jotka luokittelevat ja leimaavat nuoria ihmisiä, arvostelevat elämänmenoa toimimatta ja vastuuta vältellen. Nuorisotyön voima ja merkitys riippuu sen kyvystä toteuttaa haastavia tehtäviä sekä taidoista organisoida oppimisympäristöä. (Nieminen 2007, 40.)

3 LEIRITYÖ NUORISOTYÖN TYÖMUOTONA

3.1 Leirityön historia Suomessa

Elämyksellinen ja kokemuksellinen toiminta ovat kuuluneet suomalaiseen elämään aina. Suomalaisten suurelle enemmistölle elämä on ollut jo vuosisatojen ajan taistelua ja yhteistoiminnan luonnon kanssa. Näin ollen elämyksellinen ja kokemuksellinen oppiminen ovat olleet osa suomalaista kulttuuria. Ihmisten suhde luontoon oli arkipäivää suomalaisille yhteisöille. Suhde luontoon muovautui arkiaskareissa kuin itsestään. (Nieminen 1999, 70 – 73.) Nuorisotyön juuret ovat kristillisessä toiminnassa. Jo keskiajalla kiinnitettiin huomiota lasten ja nuorten kasvatukseen, ja 1800-luvun kansalais-

järjestöt ovat merkittävä tekijä nykyaikaisen nuorisotyön muodostumiseen. Nuorisotyö perustuu vapaaehtoiseen toiminnan järjestämiseen, valvomiseen ja ohjaamiseen. ennen nuorisotyön ammattilaisia nuorten vapaa-ajan sivistyksestä huolehtivat esimerkiksi opettajat, upseerit ja papit. (Cederlöf 2007, 23.)

Nuorisotyö ja sen ammattilaisten kouluttaminen yleistyivät 1940 - luvulla valtion ja kirkon tuella. Kansalaisjärjestöissä syntyi toimintamuotoja, jotka ovat käytössä tämänkin päivän nuorisotyössä, kuten kerhotoiminta, liikuntaryhmät, leirit ja nuorisotilat. Nuorisotyöstä haluttiin kanava harrastusten, kulttuurin ja nuorten välille. (Nieminen 1995, 175.) Leiritoiminnan oivallettiin olevan tehokas kasvatusmenetelmä, joka vastasi lasten ja varhaisnuorten luontaiseen toiminnan tarpeeseen (Nieminen 1999, 80 – 85).

Leiritoimintaa alettiin 1960- ja -70luvulla pitää taantumuksellisena sekä epäyhteiskunnallisena toimintana nuorisotyössä. Kasvatuksellinen nuorisotyö yritettiin passittaa menneisyyteen. Retkien ja leirien sijaan näkyviksi toimintamuodoiksi nousivat esimerkiksi konferenssit. Vaikka leiritoiminta jäi pois jokapäiväisestä toiminnasta ja keskustelusta, se säilyi silti toiminnan keskeisenä menetelmänä. Varsinkin varhaisnuorten keskuudessa kiinnostus leiri- ja retkitoimintaan pysyi entisellä tasollaan. (Nieminen 1999, 85 – 92.)

Leiri- ja retkitoiminta koki uuden tulemisen 1990-luvulla. 1960- ja 70-luvuilla epäyhteiskunnalliseksi luokitellut työmuodot otettiin vastaan 1990- luvulla edistyksellisinä nuorisotyön muotoina. Leiri- ja retkitoiminnan kasvatuksellinen ja elämyksellinen merkitys tiedostettiin. Leiri- ja retkitoiminnan merkitys yhteistyön, omatoimisuuden ja itseluottamuksen kehittämisessä tunnustettiin. (Nieminen 1999, 87 - 95.)

Tämän päivän leiritoiminnan suosio vaihtelee eri puolilla Suomea. Leiriperinne ei synny hetkessä, vaan se on pitkäkestoisen työn tulosta. Parhaimmillaan leiritoiminnassa voidaan yhdistää perinteistä ja modernia. Leirielämän kautta osallistuja voi kokea fyysistä toimintaa ja hiljentymistä sekä liittyä samalla yksilönä vuosisataiseen yhteiskunnalliseen perinteeseen. Parhaassa tapauksessa leirille osallistuva oppii hieman itseltään huolehtimista, vahvistuu sosiaalisissa taidoissaan ja kokee turvallisia aikuiskontakteja. (Jansa 2010, 269 – 270.)

3.2 Leirityö käsitteenä

Leiri on omanlaisensa yhteisö, jossa tulee esiin elämän perusasiat ja niiden opettelu. Leirillä kaikki toiminta on jonkinlaista toimintaa ryhmässä, on se sitten oman huoneen asukkaat tai vaikka jonkinlainen jako esim. neljään. Leirillä ohjattu toiminta antaa tilaa omatoimisuudelle ja aktiivisuudelle, mutta toisaalta myös levolle ja rauhoittumiselle. Käsitteenä leirityö on vaativa työväline, ja se vaatii suunnittelua ja moniammatillista yhteistyötä. Leirillä työntekijä on kokoajan mukana toiminnassa ja esimerkiksi, eikä poistu leiriltä. Ajatuksena on, että työntekijä on läsnä koko leirin ajan. Parhaimmillaan leiri tarjoaa elämyksiä ja kokemuksia elämän eri osa-alueilta. Leiri opettaa myös osallistujiaan itsenäisyyteen, jota harjoitellaan osallistumalla yhteisön ylläpitoon sekä toisaalta taas koti-ikävänsä hallitsemiseen. (Ketola 2002, 48 - 55.)

Leirimäinen toiminta tarjoaa myös monia mahdollisuuksia sekä vastuita. Leiriä pidetään hyvänä kasvatuksen ja toiminnan välineenä sen kokonaisvaltaisen toiminnan ansiosta. Leiri antaa osallistujalleen mahdollisuuksia osallistumiseen ja vastuuseen. Omien kykyjen vahvistaminen ja oppiminen on kaikille itsetuntoa tukeva kokemus. (Ketola 2002, 51.)

3.3 Elämyspedagogiikka leirityön pohjana

Leirityössä olennaisinta on sen toimintaympäristö. Leirille lähdetään uuteen paikkaan, joka on jo sinänsä elämys. Uusien ihmisten kanssa koetut uudet tai jännittävät asiat muovaavat paljon leiriläisen käsitystä elämästä. Elämyspedagogiikan ymmärtäminen ja käytäntöön siirtäminen ovat tärkeitä asioita leirityöntekijän hallita.

Elämyspedagogiikka sekä seikkailukasvatus nivoutuvat käsitteinä yhteen. Käsiteviidakko on laaja ja käytännön toiminnassa on ymmärrettävästi vaikea tehdä eroa näiden käsitteiden välille. Elämyspedagogiikka liitetään seikkailukasvatukseen verrattuna vahvemmin kasvatukseen ja sosiaaliseen oppimiseen ja on näin määriteltynä kasvatusta elämysten kautta. Vastaavasti taas seikkailukasvatus korostaa riskien ja yllätyksellisyyden merkitystä toiminnassa. Näin määriteltynä seikkailukasvatuksen ja elämyspedagogiikan yhteydet sosiaalipedagogiikkaan tulevat esille. (Pulkamo 2007, 497, 510.) Elämystoiminta erimuodoissaan on laajentunut lähes kaikille yhteiskunnan alueille viimeisten vuosien aikana. Elämyksellinen ja kokemuksellinen toiminta on yhtä tietoisemmin otettu osaksi muun muassa nuorisotyötä. Termejä elämys, kokemus, op-

piminen, elämyspedagogiikka ja seikkailukasvatus käytetään monessa käytännön kasvatustyössä. Elämyksellisyys ja kokemuksellisuus on nähty tärkeäksi tekijöiksi kasvussa ja oppimisessa. (Karppinen & Latomaa 2007, 11.)

Jotta voisimme ymmärtää elämyspedagogiikkaa kokonaisvaltaisesti, on sen historiaa avattava hieman. Elämyspedagogiikan kehittymisessä merkittävässä osassa on saksalainen Kurt Hahn. Hänen huolensa yhteiskunnan ja nuorison kehityssuuntaa kohtaa johti uuden pedagogiikan syntyyn. (Fossi & Jokinen 1997, 42.) Kurt, kasvatustieteilijä ja elämyspedagogiikan pioneeri, toteutti unelmansa perustaessaan ensimmäisen koulunsa. Tämä koulu käytti osittain elämyspedagogisia menetelmiä. Hahn sai vaikutteita opetukseensa mm. Goethen, Platonin ja Rousseauin ajatuksista ja partiotoiminnasta. (Outward Bound 2007.) Hän toimi nuorten puolesta ja pyrki kehittämään heidän itsetuntoaan ja ajatteluaan siten, että he näkisivät oikean ja väärän ja uskaltaisivat puolustaa omia mielipiteitään (Fossi & Jokinen 1997, 42). Kasvatuksen onnistumiselle olennaiseksi piirteeksi hän näki toiminnan suunnitelmallisuuden, jossa oppilaat itse asettavat henkilökohtaiset tavoitteensa ja sitoutuvat vastuuseen itsestä ja toisista (Outward Bound 2007).

Elämyspedagoginen toiminta antaa yksilöille ja ryhmille mahdollisuuksia huomata ja arvioida omia tapojaan toimia erilaisissa tilanteissa palautekeskusteluiden sekä reflektoinnin avulla. Osallistujilla on vapaus ja mahdollisuus kokeilla uusia ja toimivampia toimintamalleja. Opittuja asioita käsitellään siten että niitä voidaan siirtää arkielämään. Näin saadaan lisää valmiuksia elämän haasteista selviämiseen. Riskien kautta ihminen löytää turvallisuuden ja pystyy muuttamaan tuntemattoman tutuksi ja hallituksi. Elämyspedagogiikka uskoo voimistuneiden ja positiivisia ominaisuuksia löytäneiden ihmisten olevan myös valmiimpia ottamaan vastuuta paitsi itsestään, myös toisistaan ja ympäröivästä yhteiskunnasta. (Outward Bound 2007.)

Kokemuksellinen oppiminen ja elämyspedagogiikka ovat toisilleen sukulaiskäsitteitä ja niitä pidetäänkin usein jopa synonyymeinä. Molemmissa teorioissa oppiminen ymmärretään jatkuvana prosessina, joka etenee syklisesti. Oppiminen perustuu elämyksiin ja kokemuksiin ja niiden analyysiin. Onnistunut oppimiskokemus tuottaa uutta tietoa, joten oppiminen voi soveltaa. Oppimisen tuloksena on uusia elämyksiä ja kokemuksia, joita jälleenkäsitellään eli reflektoidaan. Kokemukselliseen oppimiseen yhdistetään usein myös learning by doing - käsite. Se on kuitenkin enemmän oma alalaji,

koska puhtaaseen tekemällä oppimiseen ei tarvita reflektiota. Oppilas kehittyy ja muuttaa toimintaansa lähes automaattisesti. Jotkut käytännön tiedot ja taidot voidaan oppia ilman reflektiota ja merkityksen antoa. (Karppinen & Latomaa 2007, 11 – 12.)

Tavoitteiden asettaminen kuuluu elämyspedagogisen toiminnan järjestämiseen. Toiminta voi olla selkeästi rajattu kokonaisuus seikkailuleikkejä ja -harjoituksia, joiden kautta saadaan aikaan seikkailullisia elämyksiä yksilössä ja ryhmässä. Toisena ääripäänä on ryhmän tavoitteellinen elämysretki, jolloin ryhmän haasteet muodostuvat luonnossa liikkumisesta ja ryhmän jäsenten keskinäisestä vuorovaikutuksesta. (Kiiski 1998, 111.)

3.4 Kouvola toimintaympäristönä

Kouvolassa leirityötä järjestävät useat tahot, kuten seurakunta, kaupunki ja partiot. Kouvolan kaupungin nuorisopalvelut järjestävät leiritoimintaa yhdessä muiden tahojen kanssa, kuten 4H-yhdistyksen kanssa. Kukin taho järjestää omanlaistaan leiritoimintaa. Kaupungin järjestämät leirit keskittyvät kesäkuukausille. Leirejä on myös muilla koulujen loma-ajoilla kuten talvilomalla. Kaupungilla on useampi leirikeskus, joista toisissa on leiriytymiseen sisätilat ja toiset taas ovat telttaleirejä.

Leirien pituus ja ajankohta vaihtelee. Jotkut leirit ovat päiväleirejä, jotka järjestetään nuorisotaloilla. Osa leireistä taas voi kestää viikonkin jossakin kaupungin leirikeskuksessa. Leireillä voi olla jokin tema, tai sitten ne ovat leirejä joissa on kaikenlaista aktiiviteettia, kuten käsityöleiri tai kokkausleiri. Yleensä leiriin sisältyy ainakin leiriolympialaiset, joissa osallistujat pääsevät kilpailemaan leikkimielisesti hauskoissa lajeissa, kuten saappaanheitto. Myös uiminen on kesän suosikkiaktiviteetteja.

Kouvolan yhdistymisen myötä nuorisotyökin sai uusia ulottuvuuksia, koska nyt saman kaupungin alla on niin kaupunkilaiset kuin maalaiset. Asuinpaikan muokkaama lapsi tai nuori voi olla hyvinkin erilainen verrattuna toiseen ääripäähän. Tämä asettaa leirityöllekin haastetta, jotta kaikki leiriläiset saadaan toimimaan yhdessä ja unohtamaan erilaisuus.

4 LEIRILÄINEN

Jokainen leirille tulija kantaa mukanaan omaa taustaansa ja kehitysvaiheettaan. Leiriläisten yksilölliset vaiheet ja valmiudet ovat erilaisia, vaikka leirien järjestämisessä onkin pyritty sijoittamaan melko samanikäiset samalle leirille. Työntekijän on pyrittävä huomaamaan yksilöiden eroista huolimatta ne mahdollisuudet, joita leiriläisillä on. (Sinkkonen 2010, 38.)

Lapsen kehitystason ja osaamisen merkitys on suuri leiritoiminnan kannalta. Tärkeäksi sen tekee osallistujan kehityksen eri osa-alueiden ymmärtäminen osana leirityötä. Opinnäytetyön kannalta nämä teemat on otettava huomioon, mutta niiden käsittelyä on rajattava. Sen vuoksi kehittymiseen liittyvää teoretietoa on pyritty tiivistämään ja rajaamaan leirityön kannalta keskeisiin näkökulmiin.

Leirityön kautta on mahdollista tukea lapsen kasvua. Kehityksen perusteiden tunteminen on tärkeä lähtökohta käytännön työn toteuttamiselle. Kehityksen luonteen tunteminen ja oivaltaminen auttavat asennoitumisessa lasta kohtaan. Siten aikuisen on helpompaa ymmärtää, mitä lapsessa tapahtuu ja sitä kautta on mahdollista asettua lapsen asemaan ja nähdä asioita lapsen näkökulmasta. (Jarasto & Sinervo 1998, 20.)

4.1 6–12- vuotiaan leiriläisen kehitys

4.1.1 Psykkinen kehitys

Kouluikäisen lapsen psykkinen kehitys vaikuttavat hänen synnynnäiset, biologiset sekä psykkinen ominaisuutensa, mutta näiden lisäksi myös biologiset rakenteet sekä vanhemmat. Tärkeässä asemassa ovat myös aikaisemmin kehittyneet ominaisuudet. (Almqvist 2000, 30 - 31.) Kouluikäisen psykkinen kehitys tyypillistä on ailahtelevaisuus: mielialat ja tunteet vaihtelevat. Aikuiset unohtavat helposti lapsen maailman herkkyyden. (Lehtovirta, Huusari, Peltola & Tattari 1997, 163.)

Kouluikäisen lapsen eteen tulee yhä uusia minän kehitykseen liittyviä haasteita. Kouluikäisen lapsen persoonallisuuden kehityksessä tärkeitä teemoja ovat lapsen laajeneva suhde maailmaan, aktiivisuus, toimeliaisuus ja tuotteliaisuus sekä kasvava kyky kertoa

itsestään ja rakentaa käsitystä itsestään ja maailmasta kertomusten kautta. Lapsi alkaa asteittain hahmottaa omia persoonallisuuden piirteitä ja sitä, miten jokainen on erilainen ja oma erillinen yksilönsä. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 146.)

Koulussa ja harrastuksissa lapsi oppii elämän taitoja ja perusasioita, joita hän tulee myöhemmin tarvitsemaan ollakseen osa yhteiskuntaa. Onnistumisen kokemukset jokapäiväisessä elämässä vahvistavat lapsen itsetuntoa sekä tuovat varmuutta asioihin tarttumiseen. (Almqvist 2000, 21.) Kouluikäisen lapsen saaman palautteen laadulla on suuri merkitys. Olisi tärkeää palkita lapsen onnistuminen eikä ajatella sen johtuvan vain ahkeruudesta. Haitallista on, jos epäonnistumisia arvostellaan ja niiden katsotaan johtuvan vain kykyjen puutteesta. Näin vaikutetaan siihen, millainen toimija lapsesta kasvaa. Kehuminen ja kannustaminen saavat lapsen uskomaan omiin kykyihinsä. (Eronen ym. 2001, 106 – 108.)

4.1.2 Fyysinen ja seksuaalinen kehitys

Koulun aloittaminen saa lapsen kasvamaan ja kehittymään nopeasti, koska hänen on sopeuduttava uuteen minäkuvaansa koululaisena, joka ottaa vastuuta esimerkiksi läksyistään ja koulutavaroiden muistamisesta. Kehon hallinta vaikeutuu ja lapsesta tuntuu epävarmalta ja kömpelöltä. Myöhemmin kouluiässä fyysinen kasvu tasoittuu paremmin ikävuosien kesken. Lapsesta tulee vankempi ja varmempi itsestään. Kouluikäinen on motorisesti aktiivinen ja oppii hallitsemaan liikunnallisia perustaitoja kuten esim. luistelu ja pyöräily. Liikkumisesta tulee helppoa ja sulavaa ja saa lapsen kiinnostumaan liikunnasta. Keskittymiskyky ja liikkeiden hallinta kehittyvät vuosien myötä. Niiden hallitseminen tuo lapselle itseluottamusta ja tukee siinä samalla muita elämän osa-alueita. On tärkeää, että lapsen liikkumista ja fyysistä kasvua tuetaan kaikin mahdollisin keinoin antamalla hänelle välineitä siihen. (Jarasto & Sinervo 1998, 29 – 46.)

Kouluikäisen fyysistä kasvua voisi luonnehtia hitaaksi mutta vakaaksi, sillä hänen kasvunsa on varsin tasaista verrattuna alle kouluikäisen tai nuoruusikäisen kehityspyrähdykseen. Kouluikäinen kasvaa vuodessa pituutta yleensä noin 5 -7 cm. Tässä vaiheessa ihmisen elinkaarta tytöt kehittyvät fyysisesti poikia nopeammin ja ovat keskimäärin poikia pidempiä ja painavampia. Kouluiässä lapselle kehittyy lihaksia, voimaa ja vahvuutta. Poikien on todettu menestyvät samanikäisiä tyttöjä paremmin lihasvoimaa sekä kestävyyttä ja nopeutta vaativissa suorituksissa. Tytöillä taas ketteryys ja tasapaino on poikia parempaa. Yksilöllisiä eroja kuitenkin voi olla paljonkin. Esimer-

kiksi samalla luokalla olevien pituuserot voivat olla kymmeniä senttimetrejäkin. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 134.)

Kouluikäisen motoriseen kehitykseen kuuluvat lapsen vartalon ja sen osien toiminnalliset muutokset. Karkeamotoriikassa tärkein kehitys kouluiässä on lihasten koordinaation kehittyminen. Olisi tärkeää, että tytöt ja pojat osallistuisivat tässä kehityksen vaiheessa monenlaiseen fyysiseen toimintaan ja saisivat mahdollisuuksia harrastaa monipuolisesti eri lajeja yhdessä muiden kanssa. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 134 – 135.) Hienomotoriikka taas kehittyy kouluiässä paljon. Lapset osaavat käyttää tietokoneen näppäimistöä kätevästi ja he lähettävät tekstiviestejä sujuvasti ja nopeasti. Piirtäminen kehittyy myös paljon. Kouluuntulijoilta odotetaan usein taitoa napittaa vaatteensa ja solmia omat kengännauhansa. Noin 11 – 12 vuoden iässä hienomotoriikka on saavuttanut jo lähes aikuisen tason. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 135.)

Fyysiseen kasvuun kuuluu olennaisesti myös lapsen seksuaalinen kehitys. Lapsen seksuaalisuus on erilaista kuin aikuisen seksuaalisuus. Se ei tavoittele seksuaalista kosketusta, parisuhdetta tai lisääntymistä. (Cacciatore 2006, 205.) Lapselle seksuaalisuus on yksi keino tutkia sitä mitä on olla ihminen. Hän tekee sen tutkimalla, koskettelemalla sekä esittelemällä itseään. Tällä lapsi hakee ymmärrystä, nautintoa ja myös lohtua kehostaan. (Cacciatore 2007, 121.) Sekä aikuisen että lapsen seksuaalisuus on voima, jonka kautta yksilö tavoittelee oman kehon mielihyvää sekä lähestymistä ja turvallista syyliä suhteessa toisiin ihmisiin (Cacciatore 2006, 205).

4.1.3 Sosiaalinen kehitys

Lapsen sosiaalinen kehitys – käytöstavat, roolit, arvot, asenteet ja vuorovaikutustaidot – kehittyvät normaalissa kanssakäymisessä muiden ihmisten kanssa. Lapsi muodostaa vähitellen kuvaa itsestään muiden joukossa. Sosiaaliset taidot kasvavat paljon läpi elämän, mutta niiden perusta saadaan lapsuudessa. (Aaltonen, ym. 2004, 162.) Lapsen sosiaalinen kehitys tarkoittaakin yleisesti ajatellen vuorovaikutustaitoja sekä lapsen valmiutta liittyä ryhmiin. Lapsen herkkyys tovereiden yhteistyöaloitteita kohtaan kuuluu myös niin ikään sosiaaliseen kehitykseen. Sosiaalinen kehitys kulkee käsi kädessä muun muassa ajattelutaitojen ja tunne-elämän kehityksen kanssa. Lapsi sosiaalistuu oman kulttuuriympäristönsä jäseneksi, joka tarkoittaa sitä että lapsi kehittyy osana omaa kulttuuriaan. Lapsi kasvaa oman kulttuuriinsa arvojen ja toimintatapojen mukai-

seksi ja omaa valmiudet havainnoida ympäristöään. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 116.)

Leikkitovereiden merkitys kouluikäiselle on suuri. Kouluikään kuuluu sosiaalinen kehittyminen ja itsenäistyminen, joita on parasta harjoitella ikätovereiden kanssa. Lapselle on tärkeä voida samaistua muihin ja kuulua samaan ryhmään heidän kanssaan. Ikätovereiden kanssa lapsi oppii käytösmalleja ja tapoja toimia muiden kanssa. Mallit tulevaisuuden kestäviin ystävyys- ja parisuhteisiin tulevat lapsuudesta. Kavereiden määrä ei lapsuudessakaan ole se tärkein tekijä, vaikka lapsesta niin voi tuntuakin. Tärkeintä on kaverisuhteiden laatu, ja lapsi oppii ymmärtämään niiden arvon. Näistä suhteista voi syntyä, ja yleensä syntyvätkin todelliset ja kestävät ystävyys-suhteet, jotka opettavat lasta harjoittelemaan luottamista ja tunteiden jakamista puolin ja toisin. (Järasto & Sinervo 1998, 116 - 120.)

Kaverisuhteilla on suuri merkitys myös lapsen henkilökohtaisessa sosiaalisessa identiteettikehityksessä. Seuraamalla kavereiden käyttäytymistä lapsi oppii jäsentämään maailmaa ja toiminnan siinä. Vaikka lapset viihtyvätkin hyvin keskenään ja oppivat oleellisia keinoja toimia yhdessä, he tarvitsevat kuitenkin aikuista ohjaamaan ja valvomaan tilannetta. (Salmivalli 2005, 15 - 32.)

4.2 13–17- vuotiaan leiriläisen kehitys

Murrosikään tullaan hyvin eri-ikäisinä. Tyttöillä murrosikä alkaa keskimäärin pari vuotta ennen poikia. Samanikäisillä voi olla suuriakin eroja kehityksessä, ja se voi hämmentää. Myös lapsuuden ja nuoruuden välissä kamppailu voi olla vaikeaa. Välillä haluaisi olla lapsi ja leikkiä kavereiden kanssa, välillä taas olla itsenäinen ja vahva nuori. Yhtä normaalia on leikkiä barbeilla ja rakennella legoilla kuin olla salaa rakastunut tai haluta nuorisotalon diskoon. Lapsuuden ja nuoruuden välillä oleminen on haastavaa ja nuori tarvitsee siihen aikuisen tuekseen. (Aaltonen, ym. 2004, 68 – 99.)

Tässä vaiheessa elämää muutos on pysyvin asia elämässä. Nuoruuteen kuuluu kypsyminen ja tämä voi olla hyvinkin hämmentävää. Nuoren epävarmuus voi verhoutua liiallisen varmuuden ja uhoamisen taakse. Nuoruus on mahdollisuuksien aika, koska missään muussa vaiheessa elämää persoonan ei ole mahdollista muuttua niin paljon.

Nuoruudessa voidaan ratkoa lapsuuden pulmia ja niistä voi oppia pääsemään yli. (Savolainen 2010, 8 – 11.)

Nuorten kypsyttömyys kuuluu oleellisena osana kehitykseen. Kun kehitys on vielä kesken, ei nuori ole vielä täysin kypsä. Nuori elää hetkessä eikä hänen maailmaansa rajaa enää aikuisen rajoittamat ehdot. Nuori tekee virheitä ja kasvaa ja rakentaa miinuuttaan näiden kokemusten myötä. Tämä kehitys kohti kypsyyttä etenee omaa vauhtiaan, eikä sitä voi kiirehtiä tai hidastaa nuorta vahingoittamatta. Nuoren tulee saada kehittyä omaan tahtiinsa. (Aalberg & Siimes 2007, 49 – 57.) Nuoret ovat ryhmänä erilaisia ja nuoruuden alkuvaihetta elävä nuori eroaa huomattavasti nuoruuden loppuvaihetta elävästä nuoresta. Nuoruus voidaankin karkeasti jakaa kolmeen vaiheeseen: varhaisnuoruuteen (12 -14vuotiaat), varsinaiseen nuoruuteen (15 -17vuotiaat) ja jälkinuoruuteen (18 -22-vuotiaat.) (Aalberg & Siimes 2007, 68.)

4.2.1 Psykkinen kehitys

Aiemmin valoisasta ja hyväntuulisesta lapsesta voi tulla pahantuulinen ja ärtyisä nuori. Hän voi vaikuttaa itsekeskeiseltä eikä ota muita huomioon. Nuori ei aina hallitse omia reaktioitaan eikä tarvitsekaan. Nuoruudessa vasta opetellaan tunteiden omaksumista ja niiden kanssa tarvitsee tehdä töitä. Tunteiden vahvuus voi yllättää nuoren itsensäkin. Nuori voi tuntea epätoivoa, häpeää ja raivoa pienistäkin asioista. Hän voi olla ujo, epävarma ja tyytymätön itseensä. Hän on saattanut aikaisemmin olla täysin sinut itsensä kanssa. Käsitys itsestä voi vaihdella jyrkästi myönteisestä kielteiseen. (Kinnunen, Pajamäki-Alasara, Tallgren, Kinturi, Puusniekka & Ahlgren 2007 – 2009, 6.)

Nuoren normaaliin kehitykseen kuuluu psykkinen taantuma. Tällöin nuoren tiedollinen ja älyllinen kehitys etenee, mutta tunne-elämän kehitys taantuu. Tämä johtuu puberteetin aiheuttamista muutoksista. Monet asiat voivat vaikuttaa siihen, ettei taantuma palaudu kuin osittain. Pahimmassa tapauksessa taantuma voi olla myös kokonaan palautumaton, jolloin se johtaa vakaviin psyykkisiin häiriöihin. Kehityksellinen taantuma voi jäädä osittain ratkaisematta huonosti kehittyneiden suojakeinojen takia. Nuoruusiän traumaattiset kokemukset heikentävät nuoren psyykkistä toimintaa ja häiritsevät kehitystapahtumaa. Tyypillisesti kehitystä häiritseviä tekijöitä ovat vanhempien avioerot ja vakavan kiusaamisen kohteeksi joutuminen. (Aalberg & Siimes 2007, 146 – 150.)

Taantumien ja aikuistumisen ristiriita on pojilla jonkin verran suurempi kuin tytöillä. Se johtuu siinä, että tyttöjen taantuma sijoittuu varhaisempaan vaiheeseen, jolloin kognitiivinen kehitys on vasta aluillaan. Tyttöjen käyttäytyminen on aikojen kuluessa muuttunut poikamaisemmaksi, joten tämän kehityksen vaihe ei ole enää niin selvä kuin aiemmin. Taantuma on kehityksellisesti välttämätön vaihe nuoruudessa. (Aalberg & Siimes 2007, 38 – 54.)

Normaaliin murrosikään kuuluvat sukupuolihormoneista johtuvat tunteiden ailahtelut sekä niihin liittyvät muutokset käyttäytymisessä. Fysiologisista muutoksista johtuen myös nuoren minäkuva muuttuu. Nuoruuteen sisältyy eri kehitysvaiheita, joista varhaisnuoruudessa korostuu muuttuva suhde omaan kehoon ja keskinuoruudessa muuttuva suhde vanhempiin. Nämä vaiheet tulisi käydä läpi yksilöllisen kehitystason mukaisesti, jotta nuoruuden jälkivaiheessa lopullinen aikuinen persoonallisuus kehittyisi eheäksi. (Aalberg & Siimes 2007, 68 – 70.)

Fyysinen kehitys on nopeaa ja saattaa antaa nuoresta vanhemman ja kehittyneemmän kuvan kun hän oikeastaan onkaan. Se johtuu siitä, että psyykinen kehitys etenee jonkin verran fyysistä kehitystä hitaammin. Mielen yritys sopeutua tilanteeseen näkyy lapsellisena käytöksenä, joka voi tarkoittaa esimerkiksi röyhkeää käytöstä. Tällainen käyttäytyminen on normaalia ja menee aikanaan ohi. Nuori elää hetkessä eikä ajattele toimintaansa pitkäjänteisesti. Asioissa edetään nopeasti seuraavaan ja voimakkaita tunteita riittää. Nuori voi keksiä ideoita, jotka sillä hetkellä tuntuvat loistavilta ja ne toteutetaan ennakkoluulottomasti. (Kinnunen, ym. 2009, 6.) Kehityksen aikana kehon ja mielen yhteys on voimakas. Varsinkin varhaisnuorten kyky tunnistaa omia tunteitaan on vielä puutteellinen, jolloin psyykinen kehitys ilmenee ruumiillisina ja psykosomaattisina oireina. (Rantanen 2000, 46 – 49.)

4.2.2 Fyysinen ja seksuaalinen kehitys

Nuoruuden alkuvaiheeseen kuuluu murrosikä eli puberteetti, joka kestää 2 – 5 vuotta. Se merkitsee sekä biologista että fysiologista kehitystä, ja sen aikana alkaa myös sukupuolinen ja seksuaalinen kypsyminen. Tämän vaiheen aikana lapsesta kasvaa fyysisesti aikuinen. Jokaisen murrosikä etenee yksilöllisesti ja joissain tapauksissa sen alkaminen voi viivästyä. Mikäli murrosiän alkaminen viivästyy reilusti, voi se vaikuttaa nuoren itsetuntoon. (Aalberg & Siimes 2007, 15, 47.)

Nuoren elämäntavat ja niiden hallinta kertoo siitä, paljonkin nuori ottaa riskejä terveytensä suhteen. Nuoren kohdalla kyse on paljolti opituista asenteista. Nuoruudessa itsetunto ja kehonkuva rakentuvat, ja sukupuolierojen merkitys kasvaa niin identiteetin kuin seksuaalisuudenkin kannalta. Ne liittyvät nuoren itsearvostukseen, jolla on suuri merkitys seksuaalisen kehityksen kannalta. Itseään arvostava nuori arvostaa myös muita ja käyttäytyy järkevämmiin. Itseään tai omaa seksuaalisuuttaan vähättelevä ja laiminlyövä nuori voi ottaa vakavia riskejä. Kyky sietää ja käsittää seksuaalisuuteen liittyviä asioita kehittyy hitaasti. Omien halujen ja tarpeiden tunnistaminen vaatii aikaa, mahdollisuutta tutustua omaan seksuaalisuuteen omaan tahtiin ja turvallisesti. (Cacciatore 2006, 205 – 225.)

4.2.3 Sosiaalinen kehitys

Aikuisten tulisi antaa nuorelle mahdollisuus kokea itsenäistymisprosessi, jonka aikana hän lähestyy oman ikäryhmän ajatuksia ja arvomaailmaa (Nurmi ym. 2006, 130). Nuorelle kaverit ovat korvaamattomia ja he tukevat toisiansa lapsuudesta irrottautumisessa. Tytöt alkavat ensin havaita omaa sukupuoltaan olevien kavereiden merkityksen. Nuorten ystävyysuhteet opettavat heitä ottamaan toisensa huomioon. Ystäville tulee väistämättä riitoja mutta ne ovat myös haaste opetella selvittämään erimielisyydet toisen kanssa. Ystävät opettavat tuntemaan toisen, viihtymään yhdessä ja luottamaan toiseen, sekä toisaalta selviytymään karuista pettymyksistä. Ystävyysuhteissa opitut ihmissuhdetaidot ovat pohjana myöhemmille parisuhteille. Nuori huomaa vähitellen, millaiset kaverit ovat hänen ja hänen luottamuksensa arvoisia. (Koistinen, ym. 2004, 73 – 74.)

Ystävyysuhteilla on suuri merkitys nuoren identiteetin ja persoonallisuuden kehittämisessä. Samanlaiset kiinnostuksen kohteet, arvot ja asenteet tukevat nuoren oman itsensä löytämistä. Nuorella voi olla mielessään paljon asioita, joita hän ei halua kysyä aikuiselta. Hyvän ystävän kanssa näistä asioista voi puhua häpeilemättä. Tällaisen ystävän puuttuminen voi vahingoittaa nuoren sosiaalisten taitojen kehitystä. Nuori voi kokea itsensä ulkopuoliseksi eikä ehkä uskalla kokeilla uusia asioita ilman ystävän tukea. Ihmisen käsitys itsestä muodostuu siitä miten hän näkee itsensä muiden silmissä. (Aaltonen ym. 2003, 93 – 94.)

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

5.1 Kehittämistyön tarkoitus ja tavoite

Leirityö on työntekijän näkökulmasta moniulotteinen työprosessi. Leirin suunnitteluun, organisointiin ja käytännön toteutukseen liittyy monenlaisia kysymyksiä. Työntekijän on löydettävä juuri omanlainen lähestymistapansa asioiden hoitamiseen, koska jokaisella työntekijällä on persoonallinen tapansa työskennellä. Harmillisen usein kokemuksen kautta muovautunut tietotaito jää vain yksittäisen työntekijän tietoon. Sen tähden monet leirityöhön liittyvät käytännöt olisi hyvä saada kirjalliseen muotoon, jotta tämä kokemustieto olisi jaettavissa eteenpäin.

Opinnäytetyön tavoitteena on mallintaa Kouvolan kaupungin leiritoiminnan malli ja kehittää sen osa-alueita. Tarkoituksena on mallintaa leirimalli ja yhdistää siihen liittyvä teoria-aineisto. Elämyspedagogiikka sekä kasvatukselliset näkökulmat ovat oleellinen osa nuorisotyötä, ja ne tulevat vahvasti esiin myös leirityössä. Leirityö on laaja käsite, minkä vuoksi teoriaa ja leirimallia on rajattava koskemaan ydinalueita. Oman työskentelytavan hahmottamisen avuksi voi käyttää leirityön toteuttamiseksi olemassa olevia malleja muilta leirityötä järjestäviltä tahoilta. Kouvolassa leirityöstä ei ole ollut omaa kirjallista versiota, joten tämän opinnäytetyön tuoma kirjallinen apu tulee olemaan avuksi työntekijöille. Tässä opinnäytetyössä kokemusta edustavat Kouvolan kaupungin leirityöntekijät, joiden kokemukset on sulautettu tässä opinnäytetyössä olevaan leirimalliin. Opinnäytetyön tarkoitus ja tehtävä on tuoda kirjallisen tiedon tuomaa varmuutta leirillä toimiville ohjaajille sekä tuoda teoreettista taustaa käytännön läheisen leirityön toteutukseen.

Kehittämistoiminnassa ollaan tekemisissä vahvasti hiljaisen tiedon kanssa. Ammattilaisella on käsitys, että jokin toiminta on hyvä ja tuottaa tulosta. Hiljaista tietoa voidaan jalostaa eteenpäin, kun hiljainen tieto ja käsitteellinen tieto ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Tiedon käsittelyn rationaalinen järjestelmä ohjaa hiljaisen tiedon analyysiä. (Toikko & Rantanen 2009, 40 - 41.)

Leirityön mallintamisen tarkoituksena on tehdä työ näkyväksi. Toimivia työskentelymalleja piirretään rautalankamalleiksi. Olennainen idea mallinnusprosessissa on koota ja tiivistää tietoa havainnolliseen muotoon. Mallinnus antaa työntekijälle välineitä hallita ja arvioida omaa työtään. (Aikio-Mustonen 2004, 34 - 57.)

Toimintaympäristöt haastavat tietämistä ja toimintaa. Ammatillinen kasvu ja kehittäminen ovat jatkuvia prosesseja. Työprosessien mallintamisen perustana on inhimillisen toiminnan peruskuvaukset. Toiminnalla on tavoite, joka saavutetaan vaikuttamalla toiminnan kohteeseen erilaisin välinein. Lähestymistavoissa painotetaan erityisesti niitä ominaisuuksia ja piirteitä, jotka ovat kullekin työprosessille keskeisiä. (Leppänen 2000, 51.)

Paikallisten työikäntöjen merkitys tulee näkyväksi työprosessien kirjaamisen kautta. Omien sekä jaettujen kokemusten kautta syntyneet että työn käytännön arkeen pohjautuvat toimintatavat ja – menetelmät ovat usein hyviä. Arjen kokemuksesta nousevat toimintatavat paljastavat käytännön työn merkityksellisyyden ja laaja-alaisuuden. (Kostamo- Pääkkö 2004, 1 - 3.)

5.2 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyö lähti liikkeelle loppuvuodesta 2010, jolloin olimme ensimmäisen kerran yhteydessä perusnuorisotyön koordinaattorin kanssa. Helmikuussa 2011 sitten kävimme seminaarissa läpi edellisen kesän leirityössä vastaan tulleita tilanteita ja mielipiteitä siitä, että kuinka missäkin tilanteessa tulisi toimia. Leirityöntekijät keskustelivat asioista pienryhmissä, ja kukin ryhmä kirjoitti mietteensä paperille jotka minä lopuksi keräsin mukaani. Keskustelut ryhmissä olivat melko kiihkeitä, ja mielipiteitä heiteltiin puolin ja toisin. Sain seminaareista melko hyvän käsityksen siitä, kuinka leirityö Kouvolassa toimii. Seminaarin pohjalta työstettiin sitten kyselylomake, joka pohjautui täysin seminaarissa esiin tulleisiin ongelmakohtiin. Kyselylomake lähetettiin 30 leirityötä tekeväälle työntekijälle. Kyselylomake tehtiin seminaarissa käytyjen keskustelujen pohjalta, johon tehtiin kysymykset kaikista ongelmakohtista. Näin kaikilla työntekijöillä on mahdollisuus saada äänensä kuuluviin leirimallia tehtäessä. Leirityöstä vastaavan koordinaattorin kanssa keskustelimme ensin, että minkälaisia kysymyksiä hänen mielestään lomakkeessa tulisi olla. Tein itse lomakkeen, ja lähetin sen sitten perusnuorisotyön koordinaattorille arvioitavaksi, että tuleeko siinä esiin kaikki heidän leirityönsä ongelmakohdat.

Ongelma tässä yhteydessä tarkoittaa työntekijöiden välisiä mielipide-eroja, tai sitten varsinaisia pulmatilanteita. Kyselyn vastauksista tein oman yhteenvedon, jonka perusnuorisotyön koordinaattori sai käyttöönsä jo kesäksi 2011. Näin minulle ei tullut kiirettä tehdä opinnäytetyö nopeasti, vaan sain keskittyä siihen tarvitsemani ajan.

Toukokuusta 2011 aloin kokoamaan leirityön mallia. Sitä tehdessäni aloin miettimään sen takana olevia teorioita. Leirityötä käsittelevästä teoria-aineistosta nousi vahvasti esille leirityön kasvatuksellinen sekä elämyksellinen näkökulma. Sen huomattuani päätin nostaa ne keskeisiksi näkökulmiksi opinnäytetyössäni.

Leirityön malli rakennettiin monesta osasta. Yksi ja tärkein osa on Kouvolan kaupungin leirityöntekijöille tehty kysely, jolla luotiin pohja leirimallille. Tässä opinnäytetyössä on nimenomaan pyritty tuomaan työntekijöiden ääntä kuuluviin. Toinen osa on omat kokemukseni leireistä niin osallistujana kuin leirityöntekijänäkin. Opinnäytetyön tuloksena luotiin pohja leirityölle, käyttäen sekä kyselyn vastauksia perusnuorisotyöstä, sekä muiden leirityötä järjestävien tahojen leirikäytännöistä. Myös omat kokemukseni leirityöstä tulivat esille leirimallissa.

Leirityöhön liittyvää aineistoa on melko vähän. Partiot ja seurakunnan toteuttavat omaa näkemystään leirityöstä, joskin leirityön tarkoitus on kaikilla sama. Perusnuorisotyön alla olevaa leirityötä on tutkittu melko vähän, eikä siitä ole juurikaan tehty kirjallisia raportteja. Muiden osapuolten leirityön suunnitteluissa oli jonkin verran käytökelpoisia ajatuksia nuorisotyön leirityöhön. Leirityötä järjestäviä ja kirjalliseen muotoon tuovia materiaaleja löysin jonkin verran. Muutama opinnäytetyö oli jo tehty aiheesta, mutta ne koskettivat pääasiassa seurakuntaa, jolloin perusajatus taustalla on hieman erilainen. Myös Mannerheimin lastensuojeluliitto oli jonkin verran tehnyt materiaalia toiminnasta iltapäiväkerhoissa, joka toimii myös leirityössä.

Leirityö käsitteenä on minulle tuttu, koska olen ollut itse työntekijänä sekä leiriläisenä niin seurakunnan, partion kuin kaupunginkin järjestämällä leireillä. Leirimallin suunnittelussa olen käyttänyt myös omia kokemuksiani. Omien leirikokemusteni lisäksi opinnäytetyö koostui käytännössä nuorisotyöntekijöille järjestetyissä leiriseminaareissa esiin tulleista seikoista. esiin nousseista ongelmista ja toimivista ratkaisuista. Toinen osio oli sähköpostikysely joka lähetetään kaikille kaupungin leirityöntekijöille. Kysely tehtiin leiriseminaarin pohjalta. Ensimmäiseen seminaariin osallistui havainnoimalla keskusteluja joita työntekijät kävivät leirin onnistumisesta. Toisessa seminaarissa tuotiin esiin kyselyn tuloksia. Kyselyn idea sinänsä oli hyvä, tuoda esiin ne ongelmakohdat joista seminaareissa puhuttiin. Kysymykset olivat melko tarkkoja ja tavallaan myös johdateltuja, joka voi olla osasyynä vastauksien niukkuuteen. Kyselyssä sai liian helposti vastattua olevansa joko samaan mieltä tai erimieltä. Kyselyn olisi

voinut toteuttaa jotenkin eritavalla tai erilaisilla kysymyksillä, jotta vastaukset olisivat olleet laajempia ja enemmän kantaottavampia. Nyt vastaukset olivat melko niukkoja, vaikka melkein kaikki lomakkeen saaneet siihen vastasivatkin. Jouduin melko paljon itse kehittelemään oman ajatuksen siitä, kuinka leirityö etenee ja mitkä asiat siellä on syytä ottaa huomioon. Näin valmista leirimallia katsoessa olen kuitenkin itse sitä mieltä, että seminaareissa tulleet ongelmakohdat tulevat esiin ja niihin on esitetty jonkinlainen toimintaehdotus.

Havainnoinnissa oli kyse siitä, että tutkija tarkkaili enemmän tai vähemmän objektiivisesti tutkimuksen kohdetta ja teki havainnoinnin aikana muistiinpanoja. Havainnointi jaetaan neljään eriasteiseen osallistumiseen. Niitä ovat havainnointi ilman varsinaista osallistumista, havainnoija osallistujana, osallistuja havainnoijana ja täydellinen osallistuja. (Metsämuuronen 2006, 116.)

5.3 Aineiston analyysi

Laadullisessa tutkimusmenetelmässä tulkinta havaintojen merkityksestä osoitetaan tutkimusaineiston, teorian ja muiden tutkimusten avulla. Aineiston analyysin kautta pyritään löytämään aineistoa kuvaavia yhteisiä käsitteitä ja lainalaisuuksia. Tiivistämisen, tulkinnan ja ymmärtämisen avulla pyritään löytämään aineistosta sellaisia yhteisiä ja erottavia tekijöitä, joiden avulla tutkimuksen lukijalle välittyy kuva tutkimusaineistosta. (Metsämuuronen 2006, 255.)

Kyselylomakkeiden purkamisen ja tuloksien analysoimisen aloitin heti sitä mukaa kuin sain lomakkeita takaisin sähköpostitse. Joihinkin kysymyksiin oli vastattu eritavalla, kuin olin odottanut. Kysymyksiin vastattiin mielestäni melko suppeasti, muistaen sen että kysely oli melko yksityiskohtaisesti tehty leiriseminaarin pohjalta. Kysymiäni asioita pidettiin ongelmallisina, mutta sitten kun saisi vaikuttaa, olivat vastaukset lyhyitä. Kyselystä saadut vastaukset kirjoitin tarkasti sana sanalta ylös, jolloin minun oli helpompi tarkastella vastauksia. Onneksi vastaajia oli niin paljon, että materiaalia tuli kuitenkin. Kyselylomakkeisiin oli vastattu huolellisesti. Lomakkeista saattoi huomata, että joihinkin lomakkeen kysymyskohtiin oli perehdytty huolella, joskin toisiinkin oli vastattu yhdellä sanalla. Pääsääntöisesti kaikkiin lomakkeen kohtiin oli vastattu.

6 LEIRITYÖN MALLI

Kaikilla leireillä toistuvat rutiinit auttavat leiriläistä leirielämän oppimisessa. Tämä tukee leirin toimintaa, sillä leiriläisen kokemus turvallisista puitteista luo edellytyksen leireillä tapahtuvalle toiminnalle. Leiriläinen opetetaan toimintakulttuuriin, ja se tukee hänen osallistumistaan myöhemmille leireille. Leirille osallistuvilla tulee olla tiedossa jokin kanava, johon voi ottaa yhteyttä mieltä askarruttavissa asioissa.

6.1 Leirin suunnittelu

Leirin suunnittelu on hyvä aloittaa riittävän ajoissa valitsemalla soveltuva leiripaikka ja ajankohta. Etsi leirin suunnitteluun toimiva yhteistyöverkosto. Selvitä paikkakunnan tai alueen erityisliikunnan ja kuntoutuksen ammattilasten mahdollisuus yhteistyöhön suunnittelussa ja markkinoinnissa. Kynnystä osallistua leirille voi madaltaa perheelle tuttu henkilö, esimerkiksi koulunkäyntiavustajat ovat usein töissä kesäleireillä. (Juntunen, ym. 2008, 10 - 12.)

Mitä suurempi leiri on tulossa, sitä aikaisemmin sen suunnittelu on aloitettava. Pienikin leiri vaatii riittävän suunnittelujakson. Hyvä suunnittelu on hyvää palvelua ja takaa hyvän laadun leirille osallistuville. Suunnittelemattomuus näkyy ja koetaan kielteisellä tavalla ja se aiheuttaa leirillä helposti viihtymättömyyttä ja pahaa mieltä. (Ketola 2002, 61.)

Lasten ja nuorten leireillä kouluajat ja loma-ajat on syytä ottaa huomioon. Paikallinen koulutoimisto on tässä tärkeä tietolähde. Leirille osallistuminen vaatii aina suunnittelua järjestelyä osallistujaltakin, joten tieto ajasta on tärkeä. (Ketola 2002, 64.)

Leiriä edeltävän sään vaikutus leiriin on melko suuri. Huonolla säällä voi tulla peruutuksia ja yhteydenottoja vanhemmilta. Usein peruminen ei ole itsensä leiriläisen ajatus, vaan vanhemmat voivat esimerkiksi ajatella että huono sää tarkoittaa myös huonoa leiriä. Melkein kaikilla leireillä, on järjestävä taho sitten seurakunta tai kaupunki, on käytössä leirikeskukset tai ainakin jonkinlainen päärakennus.

6.2 Markkinointi ja ilmoittautuminen

Markkinointivaiheessa kerrotaan leirijärjestelyistä, kuten siitä miten lapset on leirillä sijoitettu ja jaettu ryhmiin. Erityisen tuen tarpeessa olevat lapset voivat osallistua leirille omana ryhmänään. Vammaisuus tai erityisen tuen tarve eivät estä osallistumasta leirille suoraan yleisryhmässä. Osallistumista helpottaa kyllin pieni ryhmä ja tarvittava määrä ohjaajia ja avustajia. (Juntunen, ym. 2008, 8.)

Leirien markkinointi tulee olla kattavaa, esimerkiksi koulujen infot ja Vilma järjestelmä ovat hyviä markkinointiväyliä nuorisotoimen omien toimintojen lisäksi. Leireille ilmoittautuminen voidaan hoitaa internetin tai puhelimen välityksellä. Kaupungin nettisivuilta löytyy nuorisopuolen omat sivut, joissa leirityöstä informoidaan. Monet kaupungit myös kertovat leiritoiminnastaan jakamalla kouluille ja niiden oppilaille omat henkilökohtaiset mainokset, joista löytyy niin leirit ja niiden ajankohdat, kuin myös kuka leiristä vastaa ja kenelle tulee ilmoittautua.

Kaikkiin kysymyksiin tulee vastata asiallisesti, olipa kysymys kuinka hassu tai kummallinen tahansa. Leiriin voidaan tarvittaessa kytkeä tapaaminen tai muu vastaava ennen leiriä, jos siihen koetaan olevan tarvetta. Leirin järjestäjä voi antaa myös ennakotehtäviä leiriläisille esimerkiksi välineiden valinta tai itse valmistus mahdollisuuksien mukaan, esimerkiksi vaikka intiaanipäähine jos kyseessä olisi intiaanileiri. Usein leirille osallistuvilla ei välttämättä ole selvää kuvaa leirille tarvittavista välineistä, joten moni voi olla ylivarustettu tai sitten puuttuu oleellisia välineitä. Varsinkin leirillä johon osallistujat ovat kovin nuoria, selvät ohjeet olisivat tärkeitä.

Leireille tulee joskus lapsia tai nuoria, jotka eivät ole sinne ilmoittautuneet. Tässä tilanteessa toiminta on kaupunkikohtaista. Kouvolassa on sovittu toimintatavaksi se, että lapsi tai nuori voi jäädä, jos tilaa on. Leireille kannattaisi myös harkita kriisipaikkaa näille ilmoittamatta tulleille. Monesti syy voi olla monimutkaisempi kuin se, että on vain unohdettu ilmoittaa lapsi leirille.

6.3 Leirikirje

Ohjaajilla tulee olla perustiedot kaikista osallistuvista lapsista. Leirikirjeen suunnittelu on tärkeä osa leirin suunnittelua. Leiriläisten tietojen kokoaminen hyvin järjestetyn leirin kulmakiviä, jotta leirin työntekijät ovat tietoisia kaikista seikoista jo ennen leiriä.

Leiriläiselle kirjeen tulisi tuoda tietoon ainakin seuraavat seikat; leiripaikan osoite ja puhelinnumero, paluu-aika ja -paikka, yleisesti leirin ohjelmaa, varusteluettelo sekä ne mitä leirille ei tarvitse ottaa mukaan (kuten tietokone). Leirityöntekijät taas tarvitsevat työnsä tueksi tietoja ainakin tämän verran; leirille osallistujan kotiosoite sekä mahdolliset yhteystiedot vanhempiin, äidinkieli, allergiat, sairaudet, erityisruokavaliot, lääkitys, lapsen erityispiirteitä, uimataito sekä mahdollinen erityisen tuen tarve.

Leirikirje tulee lähettää ajoissa jossa leiriläinen ehtii valmistautua riittävän hyvin. Leirikirjeen tulee vastata mahdollisimman moneen kysymykseen joita voi kuvitella kysyttävään. Leirikirjeessä tulee tulla ilmi yhteystiedot johon leiriläinen voi ottaa yhteyttä, leirin ajankohta, mahdolliset kyyditykset ja niiden aikataulu sekä omilla autoilla tuleville ajo-ohjeet, sekä mahdolliset maksut ja muun rahan tarve. Jos leiri järjestetään kaukana tai ulkomailla, tulee leirikirjeen olla vielä kattavampi ja tarkempi esimerkiksi tarvittavien välineiden ja rahojen suhteen. Leiripaikalle löytämistä auttavat hyvät ohjeet. Väliaikaiseen viitoitukseen saa yleensä helposti luvan tiemestarilta.

Ilmoita leirikirjeessä mahdollisista maksuista ja rahan tarpeesta esimerkiksi kioskiin, sekä kerro miten mahdolliset peruutukset tulee hoitaa. Leirikirjeessä voi ilmoittaa myös laitteista ja leluista, joita leirillä ei tarvita. Varsinkin nuoret pyrkivät kiertämään ohjeita ja tuovat kiellettyjä tavaroita. Ohjeiden tulee olla suorat ja tarkat. Vanhemmille tulee tiedottaa sopiva aika, jolloin lapsille voi soittaa. Leiriläisten iästä ja leirin pituudesta riippuen, voi leiriläinen olla puhumatta kotiväen kanssa leirin aikana. Hyvä ohjelma ja kaverit auttavat leiriläisen ajan kulumista ja hän ei välttämättä halua soitella kotiin. (Juntunen, ym. 2008, 15 – 20.)

6.4 Leiri alkaa

Leirille ilmoittautuminen paikanpäällä on leiriläisen ensimmäinen kosketus leiriin ja sen osallistujiin. Työntekijöiden antama ensivaikutelma on tällöin ratkaisevan tärkeää.

Työntekijät vertaavat ilmoittautumaan tulevat alkuperäiseen listaan, jossa on kaikki leirille ilmoittautuneet ovat. Tämän jälkeen tarkistetaan vielä etukäteen poissaolostaan ilmoittaneiden viestit tai muut vastaavat, ja sen jälkeen saadaan leirin kokoonpano vahvistetuksi. Ennen leiriä on tehty kaikki asiat, jotka vaativat etukäteisjärjestelyjä. Ilmoittautumisesta lähtien ohjaajat ovat täysin leiriläisten käytettävissä koko leirin ajan.

Leiriläisten saapuessa leirille, tulee heille esitellä leirin tilat sekä missä tavataan seuraavaksi ja monelta. Nukkumapaikka ja oma huone ovat leiriläiselle tärkeitä, joten niidenkin sijainti on hyvä käydä läpi.

Kaikkien saavuttua ja asettauduttua on syytä pitää jonkinlainen leiri-info. Infon pitää yleensä leirinjohtaja. Infossa esitellään henkilökunta, leirin ohjelma ja kerrotaan leirin säännöt, esitellään leirialue ja mahdollisesti ryhmiin jako, jos leirillä sellaiseen on tarvetta. Samana päivänä tulisi pitää jonkinlainen tutustumishetki kaikkien kesken, jotta naamat ja nimet tulisivat ainakin tutuiksi. Ohjaajat voivat jakautua mukaan pitämään keskustelua yllä. Leiriläisten on helpompaa asettua yöksi, kun samassa huoneessakin olevien nimet ja ääni on tuttu.

6.5 Yhteiset pelisäännöt

Leirin säännöt julkaistaan leiriläisille ja ohjaajille leirin alkaessa. Laadimme mieluummin vähän sääntöjä kuin liikaa. Yhteinen keskustelu säännöistä leiriläisten kanssa on tarpeen. Saamme näin myös palautteen heti. Hyvä menettely on sääntöjen yhteinen hyväksyminen porukalla allekirjoittamalla. Usein sääntöjä rikottaessa varsinkin lapset vetoavat siihen että säännöt on allekirjoitettu. (Ketola 2002, 83.) Tämä kuuluu ikään eikä lapselta voi vaatia epäitsekkyyttä, joten aikuisten perustelut kaikuvat kuuroille korville. Lapsi saattaa käyttäytyä nenäkkäästi ja rikkoa sääntöjä, vaikka tietää, mikä on oikein ja mikä väärin. Lapsi arvostaa aikuista enemmän vallan kuin älyn suhteen. Lapsi tottelee sääntöjä pelätessään rangaistusta. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että lapsi olisi sisäistänyt säännöt. Lapsi noudattaa tunnollisemmin sellaisia sääntöjä, joita hän on ollut itse laatimassa. (Jarasto & Sinervo 2000, 33 - 35.)

Leireillä tulisi olla niin yhteiset, melko suuntaa antavat ohjeet. Niitä sääntöjä voi tarkentaa halutessaan kullekin leirille sopiviksi. Esimerkiksi viikon kestäväällä telttaleiril-

lä ja nuorisotalolla olevalla päiväleirillä on melko todennäköisesti monia erilaisia tilanteita, jotka vaativat nimenomaan siihen leiriin sopivat säännöt.

Yksi tärkeä yhdessä sovittava asia on aikataulu. Tarkoittaa siis sitä, mihin aikaan käydään nukkumaan ja monelta aamulla herätään. Aamuherätys on varsinkin vanhempien leiriläisten mielestä yleensä liian aikaisin. Nuoremmat taas heräävät helposti hyvin aikaisin. Leiriläisten kanssa on hyvä sopia, mihin asti pitää olla omassa huoneessa. Jotta leirin yhteinen aikataulu toimisi, edellyttää se sitä, että kaikki heräävät suhteellisen samoihin aikoihin. Toisaalta on tärkeää kunnioittaa yksilöllistä rytmiä, mutta samalla on huolehdittava siitä, että kaikki tulevat ajoissa aamupalalle. Ohjaajien pitää yleensä herätä hieman ennen sovittua heräämisaikaa, jolloin he ovat valmiina herättämässä leiriläiset uuteen päivään. Herätyskeinona voi käyttää esimerkiksi musiikkia joka on ensin hiljaisempi ja voimistuu sitten pikkuhiljaa. Majoitushuoneiden oviin voi koputella ja huhuilla, että ollaanko jo hereillä. (Ketola 2002, 302 – 303.)

6.6 Ohjelman sisältö ja suunnittelu

Uudet ideat motivoivat ja tuovat muutosta. Ohjaajien tulee kysellä leiriläisiltä myös heidän mielipidettään, ennen kuin leiriohjelma on lyöty täysin lukkoon. Leirin täytyy olla kykenevä joustamaan tilanteen mukaan. Tietyn teeman tai lajin mukaiset leirit on helpompi järjestää kuin yleisleirit. On hankalaa keksiä ohjelma, joka miellyttää kaikkia.

Strukturoitu toiminta on rakenteeltaan selkeäksi suunniteltua toimintaa. Jokainen mukanaolija tietää mitä, missä, milloin ja kuinka kauan tehdään. Kaikkea toimintaa voidaan strukturoida, mutta eniten siitä on apua, kun liikutaan ja touhutaan. Strukturi tarjoaa sekä osallistujille että ryhmän vetäjälle mahdollisuuden ennakoida tilanteita. Tutut toimintamallit luovat turvallisuuden tunnetta. Kun toiminta on hyvin suunniteltua, siellä on tilaa myös luovuudelle ja yllättäville tilanteille. (Ketola 2002, 61 - 64.)

Leirillä on tärkeä osata ottaa tasapaino toiminnan ja levon välille. Kannattaa muistaa, että varsinkaan lapset eivät välttämättä lepää kirjaimellisesti vaan tekevät jotain vähemmän rasittavaa, kuten esimerkiksi lueskelevat tai piirtelevät. Leirillä tulisi siis olla vaikkapa lehtiä ja lautapelejä, joiden ohessa saa levähtyä ja kuitenkin oltua kavereiden kanssa.

Varsinkin pienten leiriläisten kanssa tulee muistaa leikin merkitys. Isommat leiriläisetkin tykkäävät kaikenlaisista ulkoleikeistä. Leikkiä voi lähes missä ja milloin vain. Mielikuvitus asettaa rajat. Karkeasti leikit voi jakaa ulko- ja sisäleikkeihin. Jakoja on kuitenkin monenlaisia: tutustumis-, laulu-, riehumisleikki jne. Leikin ohjaamisella on suuri merkitys sille, kuinka leikki onnistuu. Tulee miettiä, kuinka mikäkin leikki sopii erilaisiin tiloihin. Viesti selkeästi. Käytä ääntä. Älä ole liian kaukana. ”Onko kysyttävää?”. Älä edes yritä vetää leikkiä, jota et ole itse leikkinyt tai ohjannut aikaisemmin. Leikin voi tarvittaessa harjoitella ohjaajaporukalla. Mieti, mitä leikität ja missä. Juoksu- yms. riehumisleikit eivät sovi sisälle, ainakaan pieneen tilaan. Muista turvallisuus ja säännöt. (Pironen 2004, 156 – 168.)

Ohjelman tavoitteena on aina tutustuminen, tunnelman vapauttaminen, kontakti. Nolausleikkejä on vältettävä koko leirin ajan. Huomioi osallistujamäärä suunnitelmissasi. Jollain tavalla ihmiset tulisi saada tutustumaan toisiinsa tai edes juttelemaan toisilleen, eli poistaa estoja ja jäykkyyttä. Ohjelmalla on oltava selkeä alku ja loppu. Ohjelman vetäjänä viesti selkeästi, älä ole selin keneenkään. Jos porukka on ringissä, niin ei puhuta kokoajan samoille ihmisille vaan viesti kaikille. Etukäteissuunnittelu paperille selkeyttää. (Eerola 2004, 20 – 26.)

Leikki-, askartelu- ja liikuntavälineitä kannattaa varata myös leirin vapaa-ajalle. Tee lista välineistä ja niiden säilytyspaikoista. Huomio että kaikki leirin työntekijät ovat tietoisia välineistä ja niiden säilytyspaikoista. Huomio että kaikki leirien työntekijät ovat tietoisia välineistä, niiden määrästä ja saatavuudesta. Tarkasta ajoissa toimintapisteissä ja lajeissa käytettävien välineiden ja varusteiden kunto. Välineitä voi myös tehdä. Tee se itse välineet lisäävät mielikuvitusta ja toiminnallisuutta leikkeihin ja peleihin. Esimerkiksi leiriolympialaisiin voi tehdä mitalit tai muut vastaavat palkinnot. (Juntunen, ym. 2008, 4.)

6.7 Leiriläisten yhdessä toimiminen

Kaikki leirit, joissa on paljon lapsia tai nuoria, kaipaavat jonkinlaista ryhmäytymistä. Ryhmäytyminen tekee ryhmästä yhtenäisen ja auttavaisen, eikä kiusaamista tai syrjimistä ilmene välttämättä ollenkaan. Kun leiriläisille toisten kavereiden kasvat ja olemus ovat tuttuja, on helpompaa käydä nukkumaan samassa huoneessa tai leikkiä yhdessä leikkejä. Myös työntekijöiden tulisi osallistua ryhmäytymiseen ainakin sen verran, että nimi ja naama tulevat tutummiksi ja lähestyttävämmiksi.

Leirin osallistujat tulisi olla melko samanikäisiä, jottei ero kasva liian suureksi.

Tässä on eräältä Kouvolan leirityöntekijältä tullut esimerkkiehdotus ikäjakaumasta:

7-10 –vuotiaat leikkivät paljon

11-14–vuotiaita lasten leikit eivät kiinnosta

15- 17-vuotiaat ovat menossa kohti aikuisuutta ja haastavampaa toimintaa

6.8 Työntekijöiden työnjako

Hyvän organisaation tekevät siinä työskentelevät ihmiset. Leiri on aina riski, ja organisaatio on sen näkyvimpiä osia. Koostaan riippumatta täytyy kaikilla leireillä olla vastuun kantava johtaja. Hän ottaa vastuun koko leiristä ja sen tapahtumista. Vaikka leirillä olisi muodollisesti johtoryhmä, yhdellä johtajista on jakamaton vastuu koko leiristä. Leirin johtaja tietää leiristä melkein kaiken, mutta ei tee leirillä läheskään kaikkea, vaan delegoi työt. (Ketola 2002, 89 - 99.)

Leireillä tulee olla nimetty turvallisuuspäällikkö. Turvallisuuspäällikkönä toimii usein leirin johtaja. Kuluttajaviraston ohjeiden mukaan leirejä järjestävällä taholla tulee olla tuoteseloste eli kuvaus leiristä: välttämätön turvallisuus-suunnitelma joka sisältää riskianalyysin eli vaaratilanteiden ennakoinnin, toimintaohjeet hätätilanteiden varalle, vakuutukset sekä leirin ohjaajien vastuujaot ja ensiaputaidot. Ne tehdään kirjallisesti ja saatetaan kaikkien leiriohjaajien tietoon allekirjoituksella. Turvallisuussuunnitelma on osa leiritoiminnan laatua, ja se selkeyttää pelisääntöjä ja vastuita. Turvallisuuteen liittyvät asiat, kuten leirialueen rajat, varauloskäynnit, pelastustiet, jauhesammuttimet, ensiapukaappien sijainnit ja sisällöt sekä tärkeät puhelinnumerot, tulee käydä etukäteen läpi kaikkien leiriohjaajien kanssa. (Juntunen, ym. 2008, 4 - 6.)

Leirin johtaja vastaa leirin etukäteisvalmisteluista, organisoinnista, suurempien linjojen suunnittelusta, sekä ohjaajien ja avustajien rekrytoinnista ja kouluttamisesta. Leirin aika johtajan tehtävänä on luoda turvallinen, luottamuksellinen ja kannustava ilmapiiri, valvoa ja ohjata, että leiri sujuu suunnitelmien mukaan. Leirien johtajan apuna on vastuushenkilöistä ja ohjaajista koostuva tiimi. He ovat tärkein linkki leirin on-

nistumisessa, koska toimivat suurimman osan ajasta leiriläisten kanssa. He vaikuttavat omalla asenteellaan ja toiminnallaan leiriläisten viihtyvyyteen. Avoin, innostava ja tehtävään paneutunut ohjaaja osaa soveltaa tarpeen mukaan, käyttää erilaisia opetusmenetelmiä ja liikunnan apuvälineitä. Ohjaajatehtäviin soveltuvat esimerkiksi liikunta-, nuoriso-, kasvatus- ja sosiaali-alan opiskelijat. (Juntunen, ym. 2008, 4 - 6.)

Ohjaajat edustavat asiantuntemusta ja osaamista johon leiriläisen on hyvä tukeutua. Leiriläisten joukossa elävät ohjaajat herättävät turvallisuutta ja pitävät leiriläiset kurissa. Ohjaajan läsnäolo antaa turvaa tuntemattomien leirikavereiden keskellä. Ohjaajien valmennuksen tuloksena saadaan tasainen ja linjakas palvelutaso koko leirille: kaikki ohjaajat lupaavat yhtä paljon, antavat leiriläisille samoja oikeuksia ja valvovat ja rajoittavat samalla tavalla eri asioita. Tämä edellyttää ohjaajien säännöllisiä palaverieita, joissa tietoa jaetaan ja sovitaan yhteisistä toimintatavoista. (Ketola 2002, 103.)

Ainakin yhden ohjaajan tulisi tulla leirille bussilla leiriläisten kanssa, jotta leiristä kertominen voitaisiin aloittaa jo bussissa. Keittiöhenkilökunta tulisi olla leireillä erikseen, jotta ohjaajien ammattitaito olisi täysin leiriläisten käytössä. Leireille kannattaa hankkia varahenkilöitä, koska sairastumisia ja muita poissaoloja tulee väistämättä.

Leirijohtajat voisivat olla henkilöitä, jotka vastaavat leirinsä yhteydenpidosta. Ennen leirejä tulee järjestää tapaamisia ja palaverieita, jotta muut työntekijät tulevat tutuiksi, ja jotta työnjako on valmis ja selkeä leirille mentäessä. Leirikohtaiset vastualueet jaetaan vastaavan ohjaajan ehdotusten perusteella. Vastualueet eivät kuitenkaan tule olla liian sidottuja, koska tilanteet muuttuvat ja henkilökunnan täytyy pystyä joustamaan sen mukana. Myös leirillä tulee pitää ajoittain jonkinlainen keskusteluhetki työntekijöiden kesken, jotta kaikki ovat tietoisia tapahtumista ja tuntemuksista.

6.9 Leiri loppuu

Leirin viimeinen päivä on tärkeä, koska se jättää viimeisen muiston leiristä. Leiri tulee lopettaa selkeästi jonkinlaisella tapahtumalla, jossa hyvästellään toiset. Ohjataan leiriläiset siivoamaan jälkensä ja pakkaamaan tavaransa ennen kotiin lähtöä.

Leirin jälkeen kaikkien on tarpeen levätä ja palata normaaliin arkirytmiiin. Työntekijät ovat kiinni tehtävissään vielä leirin loputtuakin. Leirin jälkeen esimerkiksi tilojen tar-

kastaminen ja siivoaminen jää työntekijöille, vaikka se leiriläisten kanssa olisikin jo kerran siivottu. Samalla kerätään kaikki ylimääräiset tavarat joita leirille on jäänyt.

Leiriläisille tulee olla tiedotettu mistä kadonneita tavaroita voi tiedustella. Leirillä käytetyt tavarat puhdistetaan ja tutkitaan, että kaikki on kunnossa seuraavaa leiriä varten. Leirin työntekijät voivat pitää vielä jonkinlaisen palaverin siitä, kuinka leiri on onnistunut ja mitä tulisi tehdä toisin. Leirin jälkeen voidaan kokoontua muistelemaan leiriä, jos leiriläiset sellaista kaipaavat. (Ketola 2002, 254 - 268.)

Leiritoiminnan kehittämiseksi ja edelleen monipuolistamiseksi on tärkeä tietää miten leiri on mennyt. Sitä varten ohjaajien on hyvä kerätä palautetta leirin jälkeen. Tämä antaa tärkeitä eväitä seuraavan leirin järjestämistä ajatellen, mutta myös leiriläisille tunteen siitä, että heidän mielipiteillään on merkitystä. Palautteen voi pyytää kirjallisesti tai suullisesti. Parasta materiaalia leiriä ajatellen on niin positiivinen kuin kriittinenkin palaute. (Kinanen 1997, 212.)

7 POHDINTA

Leirityö kaikkine osineen ja tavoitteineen haastaa leirityöntekijän ammattitaitoa. Leirityössä toimiminen vaatii ryhmässä toimimista, joustavuutta sekä sosiaalisuutta. Työntekijä kohtaa työssään leirillä kaikenikäisiä lapsia ja nuoria, jotka tulevat kaikenlaisista olosuhteista. Leirille osallistumisen takana voi olla monia asioita, jonka takia Kouvolan leirityöntekijöiltä tullut ajatus kiinteistä kriisipaikoista olisi mielestäni ihan-teellista. Vanhemmat voisivat saada siitä taas yhden oljenkorren arjesta selviytymiseen. Tämä on ammatillinen haaste kaikille työntekijöille. Muuttuvat tilanteet sekä kaikenkokoiset leiriläiset tuovat haastetta leirityöhön.

Leirityössä on toimittava määrätietoisesti sekä varmasti, ja tätä tukevat leirillä tärkeät rutiinit ja säännöt. Toistuvat rutiinit saavat osan toiminnasta tuntumaan luonnolliselta ja turvalliselta. Monesti lasten ja nuorten kanssa työskennellessä ei joka tilanteessa välttämättä ole oikeaa vastausta tai tapaa toimia. Siihen pyrimme tässä saamaan edes hieman jonkinlaisia ohjeajatuksia.

Työntekijän roolia kasvattajana ja ohjaajana kannattaa pohtia. Työntekijä on avain- asemassa varsinkin ensitapaamisessa, joka luo kuvan työntekijästä. Tässä tilanteessa työntekijöiden tulee antaa itsestään hyvä kuva innostajana ja luotettavan aikuisena

jonka puoleen kääntyä. Työn tekeminen ja siitä oppiminen on keskeistä leirityössä. Leiriläisiltä ja vanhemmilta saatu palaute on ehdottoman tärkeää leirityön kehittämisessä. Leirin onnistumista ja kulkua tulee arvioida jatkuvasti. Leirimallin toimivuutta on hyvä havainnoida ja miettiä. Leirimalli on vain ohjenuora työhön, joten se ei välttämättä vastaa kaikilta osin jokaisen leirin suunnittelua ja osallistujia. Kehittyvällä ja toimivalla leirimallilla voidaan luoda pohja leirimallin syntymiseen. Kokeilemalla erilaisia tapoja ja ajatuksia käytännössä saadaan arvokasta tietoa leirimallista sekä sen kehitettävistä osista. Toiminnan tai palvelun kehittämisessä on tärkeää tiedostaa, kenen intressien pohjalta toimitaan. On tärkeää miettiä, kuinka palvelua tai toimintaa tuotettaisiin laadukkaammin. Siksi on keskeistä analysoida, vastaako palvelu käyttäjien tarpeita. (Toikko & Rantanen 2009, 163.)

Leirityön moniulotteisuus ja sen tekeminen leirimalliksi oli työläämpää mutta myös antoisampaa kuin olin kuvitellut. Prosessi on antanut paljon eväitä ammatilliseen kasvuun ja toiminnan suunnitteluun sekä sen kriittiseen arviointiin. Kaupungilla ei ennestään ollut kirjallista leirimallia, joten tämä on vasta pohja ja alku kehitystyölle, jota leirityö jatkuvasti tarvitsee. Leirimallin pohjalta työntekijät voivat alkaa miettiä leirityön osia ja niiden merkitystä. Leirimallin tekeminen on ollut haastavaa. Käytännössä tehdyn työn tavat ja ratkaisut olivat ennakkoon suppeammat. Työn tutkiminen sai minut huomaamaan miten paljon asioita kuuluu toimivaan leirityöhön. Leirityön lisäksi tulee tuntea lapsen ja nuoren kasvu ja kehitys, sekä niiden merkitys toimintaan. Myös leirityön elämyksellisyys on hyvä muistaa varsinkin ensimmäisiä kertoja mukana oleville leiriläisille. Leirityö ei saa koskaan olla liian rutiinin omaista työntekijälle.

Seminaarin pohjalta tehty kysely tuotti vastauksen melkein kaikilta 30 ihmiseltä joille lomake meni. Heistä 27 vastasi lomakkeeseen. Uskon että korkea vastausprosentti johtuu lomakkeen tarkoista kysymyksistä nimenomaan heidän leirityönsä ongelmista. Kyselyn vastaukset lähetin heti ne koottuani perusnuorisotyön koordinaattorille, joka sai vastaukset saman tien käyttöönsä. Opinnäytetyön tavoitteena oli mallintaa käytettävä malli, työtapa leirityöhön. Tavoitteena oli myös saada leirityön taustaa näkyville jotta ihmiset ymmärtäisivät leirityön laajuuden ja haastavuuden. Aikataulullisesti opinnäytetyön teko venyi muutamalla kuukaudella. Kokonaisuutena opinnäytetyön teko sujui kuitenkin melko jouhevasti ja tasaisesti. Se myös muokkautui paljon matkan varrella. Kaiken kaikkiaan leirimallin teon koin antoisaksi ja hyväksi, koska se luo pohjan leirityölle sekä auttaa leirityöntekijöitä työssään.

Jatkotutkimusehdotuksia mietittäessä nousee tärkeimmäksi leirimallin kehittäminen. Kuten on tässä opinnäytetyössä tullut ilmi, on tämä vasta raaka pohjaversio leirimallista, ei täydellisen valmis ja yksityiskohtainen sellainen. Leirimalli onkin yleiskatsaus leirityöhön, ja se vaatii kehittämistä jatkossa. Leirimallia voisi tutkia myös leiriläisen näkökulmasta, koska tämä työ on lähinnä työntekijöiden avuksi suunnitteluun. Tulevaisuudessa olisi tärkeää tuoda myös leiriläisten ääni mukaan leirimalliin.

LÄHTEET

- Aalberg, V. & Siimes, M. 2007. Lapsesta aikuiseksi. Nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo.
- Aaltonen, K, 2009. Nuorisolakiopas. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Aaltonen, M., Ojanen, T., Siven, T., Vihunen, R. & Vilen, M. 2003. Lapsen aika. Porvoo: Ws Bookwell Oy.
- Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R. & Vilen, M. 2004. Nuoren aika. Porvoo: Ws Bookwell Oy.
- Aikio-Mustonen, K. 2004. Lapsiko keskiössä huostaanoton ja sijaishuollon valmistelussa? Sosiaalityön paikallisten käytäntöjen mallinnus. Oulu: Oulun kaupungin painatuskeskus.
- Almqvist, F. 2000. Psykkinen kehitys eri ikäkausina. (Toim.) Lasten- ja nuorisopsykiatria. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Cacciatore, R. 2007. Huomenna pannaan pussauskoppiin - opas vanhemmille. Porvoo: WSOY.
- Cacciatore, R. 2006. Lasten ja nuorten seksuaalisuus. Teoksessa: D. Apter, D., Kaimola, K. & Väisälä, L. toim. Seksuaalisuus. Helsinki, Kustannus Oy Duodecim.
- Cederlöf, P. 2004. Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Laadullinen tutkimus nuoriso-ohjaajien ja nuorisotyöstä vastaavien työntekijöiden työstä sekä kunnallisen nuorisotyön sisällöstä ja asemasta. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/ nuorisotutkimusseura, julkaisu 45.
- Eerola, R. 2004. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan käsikirja. Nuori Suomi ry. Helsinki: Yliopistopaino.
- Eronen, S., Kanninen, K., Katainen, S., Kauppinen, L., Lähdesmäki, M., Oksala, E., & Penttilä, M. 2001. Persoona – Kehitys-psykologia. Helsinki: Edita.

- Fossi R. & Jokinen S. 1997. Mitä on seikkailukasvatus? Katsaus seikkailukasvatuksen perusteisiin. Pro Gradu - tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Jansa, K 2010. Tytöt ja pojat seurakunnassa. Teoksessa Pruuki,H., & Jokela,E. Jo iso. vielä pieni. Kouluikäisen lapsen maailma. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Jarasto, P. & Sinervo, N. 1998. Kouluikäisen lapsen maailma. Elämää varten. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Jarasto, P. & Sinervo, N. 2000. Kouluikäisen lapsen maailma. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Juntunen, R. Karinharju, K. Rautio, S. Remahl, V. & Saari, A. 2008. Leiri kaikille lapsille, Liikuntaa Kaikille Lapsille –hanke. Tampere: Tammer-Paino.
- Kallio, E. 2004. Kasvatus hajoavassa ajassa. Jyväskylän yliopistopaino.
- Karppinen, S. & Latomaa, T. 2007. Elämyksestä ja kokemuksesta teoriaa ja käytäntöä. Teoksessa Karppinen, S., Latomaa, T. Seikkaillen elämyksiä. Seikkailukasvatuksen teoriaa ja sovelluksia. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.
- Ketola, T. 2002. Leirituuli. Käsikirja leiritoiminnan järjestäjille ja ohjaajille. Hämeenlinna: Karisto Oy.
- Kiiski E. 1998. Seikkailu elämysten maailmassa. Toim. Lehtonen, T. Teoksessa Elämän seikkailu. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Kinanen, J. 1997. Leirille. Luukkonen Liisa (toim.) Nollasta neljääntoista. Käsikirja seurakuntien lapsi- ja nuorisotyöhön. Helsinki: LK-kirjat.
- Kinnunen, S., Pajamäki-Alasara, T., Tallgren,S., Kinturi,A. ,Puusniekka,A., Ahlgrén, K. 2007 – 2009. Kasvu ja kehitys – vanhempi nuoren kasvun tukena. Vanhemmat ja itsenäistyvä nuori - projekti. Helsinki.
- Koistinen, P., Ruuskanen, S. & Surakka, T. 2004. Lasten ja nuorten hoitotyön käsikirja. Jyväskylä. Gummerus kirjapaino Oy.

- Korteniemi-Poikela, E.2010. Portaita pitkin. Lapsen ja nuoren seksuaalisuuden tukeminen. Opas vanhemmille. Helsinki: WSOY.
- Kostamo-Pääkkö, K. 2004. Sosiaalityön paikallisten käytäntöjen mallinnus. Oulu: Oulun kaupungin painatuskeskus.
- Kouvolan kaupungin internetsivut 2012. <http://www.kouvola.fi/kouvolainfo.html> [viitattu 25.4.2012.]
- Kronqvist, E-L. & Pulkkinen, M-L. 2007. Kehityspsykologia matkalla muutokseen. Helsinki: WSOY.
- Lehtovirta, M., Huusari, M., Peltola, L. & Tattari, K. 1997. Kasvurenkaita. Psykologia ja kehityspsykologia. Porvoo. WSOY.
- Leppänen, A. 2000. Työprosessin mallintaminen tukemaan työn ja osaamisen kehitystä. Helsinki: Työterveyslaitos.
- Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. International Methelp Ky.Jyväskylä: Gummeruksen kirjapaino Oy.
- Nieminen, J. 2007. Nuorisokasvatus tieteen kentässä, kasvatuksen teoriassa ja nuorisotyön kehiksenä. Nuorisotutkimusseura, julkaisusarja 73. Tampere.
- Nieminen, J. 1995. Nuorissa tulevaisuus. Suomalaisen nuorisotyön historia. Jyväskylä: Lasten keskus.
- Nieminen J. 1999. Seikkailujen Suomi – eli johdatus nuorisotyön retki- ja leiri-toiminnan historiaan. Tampere.
- Nuorisolaki 2006, 27.1.2006/72, 7§. Saatavilla osoitteessa:
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>
- Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Porvoo WSOY & Oppimateriaalit Oy.
- Outward Bound 2007. Historia. [viitattu 15.4.2012] Saatavissa: www.outwardbound.fi

Piironen, Liisa. (toim.) 2004. Leikin pikkujättiläinen. Helsinki: WSOY.

Pulkamo, H. 2007. Seikkailukasvatus ja elämyspedagogiikka nuorisotyössä: Vallan väline vai osallisuuden ja sosiaalisen vahvistamisen väline. Teoksessa Hoikka la, T. & Sell, A. Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.

Rantanen, P. 2000. toim. Lasten- ja nuorisopsykiatria. Nuoruusikä. Jyväskylä: Kustannus Oy Duodecim.

Salmivalli, C. 2005. Kaverien kanssa. Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Savolainen, T. 2010. Haastava nuori ja koulunkäynti – opas opettajalle. Saatavilla osoitteessa: http://www.kalliomaa.net/opas_haastava_2010.pdf [viitattu 30.2.2012.]

Sinkkonen, J. 2010. Kouluikäinen poika. Teoksessa Pruuki, H. & Jokela, J. Jo iso. vielä pieni. Kouluikäisen lapsen maailma. Jyväskylä.

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere.

Liite 1; Kyselypohja Kouvolan kaupungin leirityöntekijöille

Opinnäytetyö - Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Sosionomi (AMK)

KYSELY; Leirityön kehittäminen ja yhteisten toimintatapojen luominen

Miksi leirityö on mielestäsi tarpeellista?

Leirimainokset ja – kirjeet

Mitä kaikkea kirjeessä pitäisi mielestäsi mainita? (esim. leirille tulijan äidinkieli)

Leirien markkinointi

Miten leirejä voisi mielestäsi markkinoida paremmin?

Leireille ilmoittautuminen

Miten leireille tulisi mielestäsi ilmoittautua? (netissä, puhelimella tms.)

Mitä niille lapsille/nuorille tehdään, jotka eivät ole ilmoittautuneet leireille mutta tulevat sinne kuitenkin?

Monelle leirille yksi lapsi voi mielestäsi ilmoittautua?

Leiripaikat

Ovatko tämänhetkiset leiripaikat mielestäsi riittäviä ja tarpeeksi tilavia?

Leirien ajankohdat

Ovatko leirien ajankohdat mielestäsi hyvät?

Leirien ikäraajat

Mitkä mielestäsi olisivat hyvät ikähaarukat leireille, miksi?

Leirikuljetukset

Tulisiko ohjaajien tulla leirille bussilla leiriläisten kanssa?

Leirien ruoka

Tulisiko keittiöhenkilökunta olla erikseen?

Leirien ohjelma

Tulisiko leireillä lisätä vapaa-aikaa?

Millaista ohjelmaa haluaisin leirien sisältävän?

Leirien säännöt

Pitäisikö kaikilla leireillä olla yhteiset säännöt?

Millaisia siisteys- sääntöjä leireille mielestäsi tarvittaisiin?

Leirien johtajuus ja vastuujako

Pitäisikö mielestäsi leireillä olla enemmän ohjaajia? jos kyllä, niin miksi?

Miten mielestäsi yhteydenpito eri tahojen välillä onnistuisi paremmin? (nuorisopalvelut, koulunkäyntiohjaajat yms.)

Pitäisikö mielestäsi leireillä olla jokaisella ohjaajalla oma vastuualue? (esim. sauna-vastaava)

Tulisiko mielestäsi leirin ohjaajien pitää palaveri ennen leiriä?

Pitäisikö leireillä olla joka päivä ohjaajien palaveri?

Leiripalaute

Miten leiripalautteen voisi mielestäsi kerätä helpommin?

Turvallisuus

Pitäisikö ohjaajien tarkastaa leirivarusteet leiripaikassa ennen leirejä?

Mitä mielestäsi tulisi tarkistaa jotta ongelmilta välttyttäisiin?